

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 65 0 Ps 1012588 25 Rev
Sarajevo, 28.08.2025. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Emine Hulusija, kao predsjednice vijeća, Adnana Baručije i Gorana Nezirović, kao članova vijeća u pravnoj stvari tužitelja AL-SHIDDI INTERNATIONAL d.o.o. Sarajevo, ul. Vrbanja broj 1, Sarajevo, koga zastupaju punomoćnici Džemil Sabrihačizović, Asim Crnalić, Zijad Šušić i Velida Mezetović, advokati iz Sarajeva, protiv tuženog BN STEP d.o.o. Zavidovići, Donja Lovnica bb, Zavidovići, koga zastupaju punomoćnici Sead Miljković, Emir Kapidžić, Semir Pužić, Hakija Zajimović i Amar Bajramović, advokati iz Sarajeva, radi poništaja arbitražne presude, v.s. 2.060.593,86 KM, odlučujući o reviziji tuženog, izjavljenoj protiv presude Kantonalnog suda u Sarajevu broj 65 0 Ps 1012588 24 Pž od 26.02.2025. godine, u sjednici vijeća održanoj 28.08.2025. godine, donio je:

P R E S U D U

Revizija se usvaja, te se obje nižestepene presude preinačavaju tako što se tužbeni zahtjev odbija kao neosnovan.

Tužitelj je dužan tuženom nadoknaditi troškove postupka u iznosu od 8.764,47 KM, u roku od 30 dana od prijema prepisa ove presude.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Sarajevu broj 65 0 Ps 1012588 23 Ps od 13.08.2024. godine poništeni su Presuda Arbitražnog suda pri Vanjskotrgovinskoj komori Bosne i Hercegovine broj: 01-6-01-6-26-178/20 od 30.11.2022. godine i Rješenje Arbitražnog suda pri Vanjskotrgovinskoj komori Bosne i Hercegovine broj: 01-6-01-6-26-186/20 od 16.01.2023. godine. Istom presudom obavezan je tuženi da tužitelju nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 25.997,42 KM, sve u roku od 30 dana.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Sarajevu broj 65 0 Ps 1012588 24 Pž od 26.02.2025. godine žalba tuženog je odbijena kao neosnovana i prvostepena presuda potvrđena.

Protiv drugostepene presude reviziju je blagovremeno izjavio tuženi zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana presuda preinači na način da se tužbeni zahtjev u cijelosti odbije ili da se ukine i predmet vrati na ponovno suđenje. Tuženi je zatražio trošak sastava revizije iznos od 1.808,82 KM.

U odgovoru na reviziju tužitelj osporava revizijske navode te predlaže da se revizija odbije kao neosnovana.

Ispitujući pobijanu presudu u granicama razloga navedenih u reviziji i po službenoj dužnosti u smislu odredbe člana 241. stav 1. Zakona o parničnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15, dalje: ZPP), ovaj sud je odlučio:

Revizija je osnovana.

Suprotno revizijskim navodima prihvatanjem sudske ocjene dokaza izvedenom od strane prvostepenog suda, u postupku pred drugostepenim sudom nije učinjena povreda odredaba parničnog postupka iz člana 209. stav 1. u vezi sa članom 8. ZPP.

Naime, sudsku ocjenu dokaza izveo je prvostepeni sud i to upravo na način propisan odredbom člana 8. ZPP tako da je izvedene dokaze ocijenio po slobodnom uvjerenju ali na temelju savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza zasebno i svih dokaza zajedno, a i na temelju rezultata cjelokupnog postupka. To uvjerenje opravdao je uvjerljivim i logičnim razlozima pa u postupku pred drugostepenim sudom prihvatanjem takve ocjene dokaza nije ostvarena povreda odredaba parničnog postupka iz člana 209. stav 1. u vezi sa članom 8. ZPP.

Protivno revizijskim tvrdnjama ovaj revizijski sud na temelju uvida u zapisnik o glavnoj raspravi održanoj 03.06.2024.godine, utvrdio da je na toj raspravi izveden dokaz uvid u spis Općinskog suda u Sarajevu i to tužbu, odgovor na tužbu, podneske I i II tuženog i zapisnike sa pripremnog ročišta broj 65 0 Ps 682348 17 Ps, a što dalje upućuje na zaključak da je na temelju tako izvedenih dokaza na koje nije imao primjedbe tuženi prvostepeni sud mogao utvrditi činjenicu da od strane tužitelja nije osporena sudska nadležnost u navedenom predmetu.

U odnosu na prigovor revidenta u vezi zastupanja treba reći da okolnost da je tužitelj eventualno neuredno zastupan u parnici nema karakter povrede odredaba parničnog postupka sa sankcijom ukidanja presude (čl. 227. st. 3. ZPP) u situaciji kada je tužitelj u cijelosti uspio u parnici. U takvoj procesnoj situaciji tuženi se ne može s uspjehom pozivati na neuredno zastupanje tužitelja, jer je smisao odredbe člana 309. u vezi sa članom 227. stav 3. ZPP u zaštiti neuredno zastupane stranke, a ne njezinog protivnika u parnici. Osim navedenog tužitelja u ovom postupku su zastupali advokati kako je to navedeno u uvodu presude kojim je G.E.D.D. kao ovlašteno lice kod tužitelja izdao punomoć pismeno i koji su podnijeli tužbu i obavljali sve radnje u postupku. Navedena punomoć je data kod notara dana 28.12.2022.godine i radi se o posebnoj vrsti punomoći, ovlasti koje su uređene ZPP. To nije trgovačka punomoć niti opća punomoć, ovlasti kojih su uređene Zakonom o privrednim društvima („Službene novine Federacije BiH“, broj 81/15 i 75/21) i koje u sebi predstavljaju ovlasti za obavljanje pravnih radnji iz kruga redovnog i tekućeg poslovanja, odnosno pravne radnje iz kruga vanrednih poslova. Utoliko se na predmetnu punomoć ne bi primjenjivale odredbe Zakona o privrednim društvima. Pri tome, treba dodati da nije od značaja okolnost što u punomoći nije navedeno i poništaj rješenja o ispravci, jer to nije od utjecaja na valjanost punomoći izdatoj advokatima, pa su isti bili ovlašteni temeljem odredbe člana 305. ZPP kako na stavljanje zahtjeva za poništaj presude, tako i rješenja o ispravci iste. Prema tome punomoćnici tužitelja su u toku cijelog postupka pred nižestepenim sudovima imali potrebno ovlaštenje za vođenje parnice i tužitelj je bio uredno zastupan, pa nije počinjena povreda odredaba parničnog postupka iz člana 209. stav 2. tč. 8. ZPP.

Revident neosnovano navodima revizije upućuje na nepravovremenost tužiteljeve tužbe. Tačno je kako to navodi revident da je rok iz člana 452. stav 1. ZPP prekluzivni, što bi dakle upućivalo na zaključak da na njega sud pazi po službenoj dužnosti, i kao takav se ne

može zanemariti. U ovom slučaju o pravovremenosti podnošenja tužbe prvostepeni sud je odlučio negativno, dakle, nije odbacio tužbu već se upustio u meritum stvari. Drugostepeni sud je konstatovao da nije učinjena povreda odredaba parničnog postupka iz člana 209. stav 2. tč. 12) ZPP na koju pazi po službenoj dužnosti. Prema stanju u spisu tužitelju je dopisom od 23.12.2022.godine dostavljana presuda Arbitražnog suda pri Vanjskotrgovinskoj komori BiH (dalje: Arbitražni sud), a budući da je tužba u ovom postupku predana 04.01.2023.godine nema prekoračenja zakonom propisanog roka za podnošenje tužbe u ovoj pravnoj stvari, kako to revident pogrešno tvrdi.

Drugostepeni sud je u žalbenom postupku postupio u skladu s odredbom člana 231. ZPP i u obrazloženju presude ocijenio sve žalbene navode koji su od odlučnog značaja za donošenje odluke u ovom sporu.

U odnosu na ostale navode revizije u kojima podnositelj revizije u okviru revizijskog razloga povrede odredaba parničnog postupka iznosi činjenice, drugačije ocjenjuje izvedene dokaze i daje drugačije zaključke od zaključaka drugostepenog suda iznesenog u obrazloženju te odluke, valja reći da isti predstavljaju činjenične prigovore koji nisu od značaja u ovom postupku. To stoga što prema odredbi člana 240. stav 2. ZPP reviziju nije dopušteno izjaviti zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

Nije stoga osnovan revizijski razlog povrede odredaba parničnog postupka.

Međutim, revident osnovano tvrdi da se u postupanju nižestepениh sudova ostvario revizijski razlog pogrešne primijene materijalnog prava.

Tužitelj je tužbom zatražio poništaj presude Arbitražnog suda broj: 01-6-01-6-26-178/20 od 30.11.2022. godine i rješenja o ispravci presude broj: 01-6-01-6-26-186/20 od 16.01.2023. godine, ističući da u konkretnom slučaju nije sklopljen pravovaljan ugovor o arbitraži i da se tuženi pokretanjem postupka pred sudom odrekao arbitražne klauzule.

Odlučujući o predmetnom tužbenom zahtjevu nižestepeni sudovi su utvrdili da su tužitelj i tuženi 16.09.2006.godine sklopili ugovor broj 6231 o poslovnoj saradnji kojim se tuženi obavezao pronalaziti prikladne investicijske prilike i o svojem trošku izrađivati preliminarne studije koje će se potom prezentirati tužitelju radi donošenja odluke o sudjelovanju u projektima, pri čemu su ugovorom obuhvaćeni postojeći projekti kompanije „Migros“ i hotel „Bristol“, a za koje poslove bi ostvario ugovorenu naknadu. Tuženi je kod Općinskog suda u Sarajevu 20.12.2017. godine podnio tužbu protiv tužitelja Al-Shiddi International d.o.o. Sarajevo i Al-Shiddi trading Co Ltd, a kao osnov za podnošenje tužbe je naveden ugovor broj 6231 od 16.09.2006. godine (koji je predmet i ovog spora), u kojoj tužbi je mjesnu nadležnost toga suda temeljio na odredbi člana 28. i 52. ZPP-a, navodeći da se radi o ugovorenoj prorogacijskoj nadležnosti. Navedeni postupak se vodi pod broj 65 0 Ps 682348 17 Ps u kom tuženi potražuje iznos od 449.144,50 KM što predstavlja 10% dobiti koju je ostvarilo društvo Magros-Veletrgovina d.d. Sarajevo u 2014. i 2015.godini, a u kojem postupku tužitelj nije osporavao sudsku nadležnost. Dalje tuženi je kod Arbitražnog suda 03.01.2020. godine podnio tužbu protiv tuženih Al-Shiddi International d.o.o. Sarajevo i Al-Shiddi trading Co Ltd, pri čemu je nadležnost zasnovana na ugovoru broj 6231 od 16.09.2006. godine u kom postupku je potraživao iznos od 2.025.890,57 KM što predstavlja 10% dobiti koju je ostvarilo društvo Magros-Veletrgovina d.d. Sarajevo u 2016., 2017. i 2018.godini, a u kom postupku tužitelj je osporio nadležnost arbitraže. Nadalje Arbitražni sud je u tri navrata odlučivao o prigovoru Al-Shiddi International d.o.o. Sarajevo o nenadležnosti arbitraže i u sva tri slučaja

je doneseno rješenje kojim je odbijen prigovor nenadležnosti arbitraže. Presudom Arbitražnog suda broj 01-6-01-6-26-178/20 od 30.11.2022. godine i rješenja Arbitražnog suda broj 01-06-01-6-26-185 od 16.01.2023. godine kojim je navedena presuda ispravljena u arbitraži između BN Step d.o.o. Zavidovići kao tužitelja protiv Al-Shiddi International d.o.o. Sarajevo kao tuženog donesena je presuda po osnovu ugovora broj 6231 od 16.09.2006. godine kojim je članom 10. ustanovljena arbitražna nadležnost, te obavezan tuženi da tužitelju isplati iznos od 2.060.593,86 KM kao i pripadajući PDV.

Tužbeni zahtjev nižestepeni sudovi su ocijenili osnovanim prihvativši tvrdnje tužitelja o postojanju navedenog razloga za poništaj uz obrazloženje da se radi o tzv „patološkoj arbitražnoj klauzuli“ koja je nejasna i protivrječna jer istom nije izričito ugovorena arbitraža, već se ugovara rješenje sporova mirnim putem ili arbitražom, a u slučaju neuspjeha pred nadležnim sudom u BiH, što je potpuno suprotno zakonskim odredbama koje propisuju arbitražu, jer rješavanjem spora pred arbitražom isključuje se mogućnost njegovog rješavanja pred nadležnim sudom. Pri tome nižestepeni sudovi smatraju da nije moguće zaključiti ni na koju vrstu arbitraže se odnosi (ad hoc ili institucionalnu), te posljedično tome ni da su ugovorne strane povjerile Arbitražnom sudu kao stalnoj, institucionalnoj arbitraži da rješava njihove sporove koji proisteknu iz ugovora. Osim toga smatraju da nije ugovoreno ni mjerodavno pravo koje će se primjenjivati, mjesto arbitraže ili druge bliže odrednice, a naročito uzimajući u obzir da su osim tužitelja i tuženog ugovorne strane i dva inostrana pravna lica, kao i da je ugovor sačinjen na arapskom jeziku, te u konačnici i da je tuženi (ovdje tužitelj) već na samom početku postupka koji je pokrenut pred Arbitražnim sudom prigovarao njegovoj nadležnosti, a što je ponavljao i u daljem toku tog postupka, osnovano se može zaključiti da stvarna volja ugovornih strana nije bila da im u slučaju spora sudi Arbitražni sud. Pored navedenog nižestepeni sudovi zaključuju sve i da je arbitražna klauzula pravovaljana, tuženi se odrekao rješavanja spora pred arbitražom kada je prethodno, prije pokretanja arbitražnog postupka, pokrenuo parnični postupak pred Općinskim sudom u Sarajevu pod brojem 65 0 Ps 682348 17 Ps.

Tužitelj kao razloge za poništaj presude arbitraže navodi da nije pravno valjan ugovor o arbitraži jer ugovorom odnosno odredbom člana 10. nije predviđena nadležnost Arbitražnog suda, a također da odredba ne opredjeljuje niti jezik arbitraže, ni pravila postupka koja će arbitraža primjenjivati, kao ni materijalno pravo na osnovu koga bi arbitraža donosila odluke, tako da se radi o „patološkoj arbitražnoj klauzuli“. Pored navedenog tužitelj smatra da se tuženi pokretanjem postupka pred Općinskim sudom u Sarajevu u vezi istih spornih pitanja iz osnova istog ugovora odrekao arbitražne klauzule.

Nije sporno da su ugovor broj 6231 od 16.09.2006. godine sklopili Shiddi trading Est. Rijad, Al Shiddi International Sarajevo (tužitelj), Shiddi international London, svi sa jedne strane koja je ugovorom označena kao prva strana i društvo BN STEP d.o.o. Zavidovići (tuženi) sa druge strane koji je u ugovoru označen kao druga strana.

Tokom postupka bilo je sporno, a sporno je i u revizijskoj fazi postupka je li tužitelj potpisujući ugovor od 16.09.2006.godine, a s obzirom na sadržaj tačke 10. ugovora koji glasi: „Eventualni sporovi biti će riješeni mirnim putem ili arbitražom, a ako to, ne daj Bože, ne bude uspjelo nadležno je sudstvo u BiH“ sklopio i ugovor o arbitraži, odnosno da li je taj ugovor pravovaljan; je li se tuženi pokretanjem postupka pred sudom odrekao arbitražne klauzule.

Osnovana je tvrdnja revidenta da su nižestepeni sudovi pogrešno primijenili pravo iz odredbe člana 435. stav 1. ZPP, koja se u konkretnom slučaju primjenjuje, kada su zaključili da stranke nisu sklopile pravovaljan ugovor o arbitraži.

Ugovorena odredba tačke 10. ugovora koja sadrži arbitražnu klauzulu glasi kako slijedi:

„Eventualni sporovi biti će riješeni mirnim putem ili arbitražom, a ako to, ne daj Bože, ne bude uspjelo nadležno je sudstvo u BiH.

Za ocjenu pravne valjanosti citirane arbitražne klauzule odlučne su dvije činjenice:

1. da ugovor broj 6231 od 16.09.2006. godine ne sadrži međunarodni element, budući da obje ugovorne strane imaju sjedište u BiH i
2. da je ugovorena arbitraža.

Materijalnoppravna valjanost ugovora o arbitraži prosuđuje se po pravu koje je vrijedilo u vrijeme zaključenja ugovora o arbitraži. U ovom slučaju pravo koje se primjenjuje je bosansko-hercegovačko.

Odredbom člana 434. ZPP određeno je da se stranke mogu sporazumjeti da rješavanje spora povjere arbitraži, osim ako se radi o zahtjevu kojim stranke ne mogu raspolagati u smislu člana 3. stav 2. ovog zakona.

Nema dvojbe oko toga da je predmetni spor arbitrabilan, jer su stranke arbitražom predvidjele rješavanje spora o pravima kojima mogu slobodno raspolagati. Proizlazi, dakle, da su se stranke mogle sporazumjeti o rješavanju spora pred arbitražom, iako nisu odredile arbitražnu ustanovu, kako to proizilazi iz odredbe člana 434. ZPP.

Odredba člana 435. stav 1. ZPP propisuje da je ugovor o arbitraži pravovaljan samo ako je sklopljen u pisanom obliku i ako su ga potpisale sve stranke.

Dakle, kada su stranke posebnom klauzulom u pisanom ugovoru utanačile rješavanje spora putem arbitraže ima se smatrati da je ugovor o arbitraži sklopljen u smislu odredbe člana 434. ZPP. Slijedom navedenog, pravovaljana je arbitražna klauzula u pogledu sposobnosti stranaka za njeno zaključenje, predmetni spor je arbitrabilan, a ispunjene su i pretpostavke u vezi potrebne forme ugovora.

Po ocjeni ovog revizijskog suda, to što su stranke utanačile tč. 10. ugovora i rješavanje spora pred sudovima u BiH, ne znači da su se time odrekle prije svega rješavanja sporova sporazumno ili arbitražom, jer to niti ne slijedi iz arbitražne klauzule i može imati jedino značaj supsidiranog sporazuma o sudskoj nadležnosti za poništaj arbitražne presude.

Slijedom navedenog nižestepeni sudovi pogrešno su primijenili pravo iz odredbe člana 434. ZPP zaključivši da ugovor o arbitraži nije pravovaljan, te su dalje pogrešno primijenili i materijalno pravo iz člana 451. stav 1. tačka 1. ZPP zaključivši da su ostvarene pretpostavke za poništaj presude arbitraže iz navedene zakonske odredbe.

Tačno je, kako to pravilno utvrđuju nižestepeni sudovi, da u citiranom ugovoru stranke nisu ugovorile nadležnost Arbitražnog suda.

Međutim, po ocjeni ovog revizijskog suda navedeno nema za posljedicu nevaženja sporazuma o arbitraži kada je tumačenjem ili čak dopunjavanjem sporazuma na osnovu objektivnih kriterija moguće doći do rješenja, što predstavlja opću namjeru strana da pokrenu arbitražu. Naime, pri tumačenju arbitražnih sporazuma ide se za očuvanjem validnosti

sporazuma (in favorem validitatis) i volje stranaka da spor bude razriješen pred arbitražom, a ne pred redovnim sudovima. Stoga, neprecizno imenovanje arbitražnog suda ne rezultira nevaženjem arbitražne klauzule, sve dok je moguće tumačenjem utvrditi koji arbitražni sud strane namjeravaju imenovati.

Prema odredbi člana 99. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list RBiH“, broj 2/92, 13/93 i 13/94 i „Službene novine Federacije BiH“, broj 29/03 i 42/11 – dalje: ZOO) odredbe ugovora primjenjuju se onako kako glase, dok se pri tumačenju spornih odredbi ne treba držati doslovnog tumačenja upotrebljenih izraza, već treba istražiti zajedničku namjeru ugovaratelja i odredbu tako razumjeti kako to odgovara načelima obligacionog prava utvrđenim ovim zakonom (čl. 99. st. 2. ZOO).

Pod tumačenjem ugovora razumijeva se pronalaženje smisla i domašaja pojedinih ugovorenih klauzula i utvrđivanja njihova pravno obavezujućeg značenja u prilikama kada se prilikom realizacije ugovora ugovaratelji o tome ne slažu. Svrha tumačenja ugovora ili njegove pojedine odredbe, a uzimajući u obzir cilj koji se želi postići, je utvrditi volju stranaka za svaki pojedini konkretan slučaj.

Iz navedenog ugovora je vidljivo da je u tč. 10. ugovora ugovoreno „a ako to, ne daj Bože ne bude uspjelo, nadležno je sudstvo u Bosni i Hercegovini.“ Ta okolnost, po ocjeni ovoga suda, ukazuje da se citirani ugovor odnosi na mogućnost pokretanja i arbitražnog postupka i sudskog postupka. Naime, upravo sadržaj te citirane tačke ugovora ukazuje da stranke u tom ugovoru upućuju da su iste željele da spor riješe putem arbitraže u BiH, a da je sudstvo u BiH nadležno samo u slučaju da takav način rješavanja spora ne uspije, pa utoliko navedeni ugovor treba tumačiti da je određena nadležnost suda u BiH za poništaj arbitražne presude.

U kontekstu izloženog, na takvo tumačenje ukazuje i to da tužitelj i tuženi imaju sjedište u BiH i da je mjesto ispunjenja obaveza i jedne i druge strane u BiH. Pored navedenog na više mjesta u ugovoru se ukazuje na to da su stranke imale u vidu BiH kao mjesto ispunjenja obaveza (upućuje se na to da je tužitelj upoznat sa propisima u BiH, da želi investirati u BiH, dva projekta koja ugovor spominje (Magros i Bristol) se nalaze u BiH Sarajevu).

Prema nalaženju ovog suda okolnosti da su stranke pri sklapanju ugovora imale u vidu samo Bosnu i Hercegovinu kako u pogledu nadležnosti sudova tako i u pogledu mjesta ispunjenja obaveza iz ugovora, upravo ukazuju na zajedničku namjeru stranaka da su željele ugovoriti za sve sporove proizašle iz navedenog ugovora nadležnost Arbitražnog suda.

U predmetnom postupku tužitelj temelji tužbeni zahtjev i na činjenici da se tuženi pokretanjem postupka pred sudom odrekao arbitražne klauzule.

U ovom postupku je sporno je li ugovor o arbitraži prestao vrijediti s obzirom da je tuženi pokrenuo postupak pred sudom za isto potraživanje samo za različit vremenski period.

Iako je ugovor o arbitraži formalni ugovor, on se može raskinuti neformalnim sporazumom stranaka (čl. 68. ZOO), a volja ugovornih stranaka o raskidu ugovora može biti izražena i konkludentnim radnjama. Naime, ugovor se raskida kao što se i zaključuje, očitovanjem volje ugovornih strana, a u smislu odredbe člana 28. stav 1. ZOO ta se volja može iskazati riječima, uobičajnim znacima ili drugim ponašanjem iz kojega se sa sigurnošću može zaključiti o njezinu postojanju. Dakle, volja ugovorne strane za raskid ugovora se može

očitovati postizanjem saglasnosti o raskidu ali i konkludentim radnjama. Međutim, iz ponašanja ugovornih strana mora biti sasvim jasno da obje stranke žele raskid kao posljedica svojega ponašanja.

U predmetnom slučaju tuženi je kod Općinskog suda u Sarajevu 20.12.2017. godine podnio tužbu protiv tužitelja Al-Shiddi International d.o.o. Sarajevo i Al-Shiddi trading Co Ltd, u kom tuženi potražuje iznos od 449.144,50 KM što predstavlja 10% dobiti koju je ostvarilo društvo Magros-Veletrgovina d.d. Sarajevo u 2014. i 2015.godini, a u kojem postupku tužitelj nije osporavao sudsku nadležnost. Međutim, sudsku nadležnost u tom postupku je osporio tuženi Al-Shiddi trading Co Ltd koji je ugovorna strana iz zaključenog ugovora od 16.09.2006.godine u kom je utanačeno rješavanje spora putem arbitraže. Tužitelj je u sudskom postupku tvrdio da su tuženi jedinstveni suparničari, tako da se učinak radnji koje je preduzeo jedan od suparničara protežu i na drugog, a taj prigovor je istican i u kasnijem toku postupka, dok je tuženi Al-Shiddi trading Co Ltd u sudskom postupku odustao od istaknutog prigovora arbitraže. Tužitelj je kod nadležnog suda pokrenuo i postupak radi utvrđenja prestanka važenja Ugovora/klauzule o arbitraži. Imajući u vidu ovakvo kontradiktorno ponašanje tužitelja i tuženog Al-Shiddi trading Co Ltd u tom postupku koje je suprotno načelu savjesnosti i poštenja (čl. 12. ZOO) i zabrani zloupotrebe prava (čl. 13. ZOO), tuženi je kod Arbitražnog suda 03.01.2020. godine podnio tužbu protiv tuženih Al-Shiddi International d.o.o. Sarajevo i Al-Shiddi trading Co Ltd, pri čemu je nadležnost zasnovana na ugovoru broj 6231 od 16.09.2006. godine u kom postupku je potraživao iznos od 2.025.890,57 KM što predstavlja 10% dobiti koju je ostvarilo društvo Magros-Veletrgovina d.d. Sarajevo u 2016., 2017. i 2018.godini, a u kom postupku je tužitelj je osporio nadležnost arbitraže. Nakon što je Arbitražni sud donio odluku od 28.09.2020.godine o postojanju ugovora o arbitraži, tuženi Al-Shiddi trading Co Ltd je odustao od prigovora arbitraže.

U konkretnom slučaju, iako je tuženi podnio tužbu sudu iz ponašanja ugovornih strana koje je naprijed obrazloženo nije bilo sasvim jasno da sve stranke žele raskid ugovora o arbitraži kao posljedica svojega ponašanja. Stoga su oni na ovaj način posredno manifestirali volju da se ugovor o arbitraži održi na snazi. No, i slučaju kad bi se prihvatila tvrdnja da se podnošenjem tužbe tuženi odrekao arbitražne klauzule to se može odnositi samo na konkretne tamo istaknute zahtjeve, a nikako da se odrekao arbitraže kao foruma za rješavanje svih preostalih sporova koji bi proistekli iz ugovora.

Prema odredbi člana 60. stav 3. ZPP dok parnica teče ne može se u pogledu istog zahtjeva pokrenuti nova parnica među istim strankama, a ako takva parnica bude pokrenuta sud će tužbu odbaciti.

Samo u odnosu na predmet spora određen tužbom počinje teći parnica, ispituje se litispedencija, objektivna kumulacija tužbenog zahtjeva i objektivno preinačenje tužbenog zahtjeva, i samo u odnosu na predmet spora se postupak dovršava pojedinačnim aktom, bilo presudom ili rješenjem.

Da bi se radilo o postojanju parnice (litispedencija) treba da o istom zahtjevu između istih stranaka već teče parnica.

Ovdje doista već teče parnica između istih stranaka, ali ne o istom zahtjevu, jer se u parnici koja teče između istih stranaka pod brojem 65 0 Ps 682348 17 Ps vodi spor za isplatu potraživanja koja proistječu iz ugovora a odnose se na 2014. i 2015.godinu, dok se u arbitražnom postupku vodio spor za isplatu potraživanja za 2016. do 2018.godinu. To što

potraživanja proistječu iz istog ugovora ne ukazuje da postoji litispedencija jer ne postoji identitet pravne stvari u parničnom i arbitražnom postupku, a samim time nema ni efekat res iudicata na ovaj arbitražni postupak.

Tužitelj je zahtijevao da se poništi predmetna presuda arbitraže i iz razloga što je pred Arbitražnim sudom povrijeđeno pravo na pravično suđenje jer je prof. dr. Abedin Bikić predsjednik Arbitražnog suda i doc. dr. Almir Gagula u sukobu interesa, da su član arbitražnog vijeća Mirsad Zaimović kao zastupnik u Parlamentu Federacije BiH i vještakinja Aida Skoko kao savjetnica premijera Federacije BiH morali biti izuzeti i da je zakonskom zastupniku tužitelja uskraćena mogućnost da svjedoči. Ovaj sud u cijelosti prihvata razloge nižestepene presude te se zbog nepotrebnog ponavljanja na njih poziva. Osim toga, povodom tužbe za poništaj presude arbitraže sudovi mogu istu poništiti samo iz razloga predviđenih u članu 451. ZPP, a ne zbog toga što jedna od strana iz arbitražnog postupka smatra da odluka arbitražnog suda nije pravilna, odnosno što jedna od strana nije zadovoljna odlukom arbitražnog suda.

Iz svega navedenog, dakle, proizlazi da je Arbitražni sud u konkretnom slučaju bio nadležan za rješavanje predmetnog spora, a obzirom na ugovorenu arbitražnu klauzulu u spomenutom ugovoru, ovaj revizijski sud smatra da u konkretnom slučaju nisu ostvareni razlozi za poništaj predmetne arbitražne presude i rješenja o ispravci iste.

Prema tome, nižestepeni sudovi su neosnovano prihvatili tužbeni zahtjev pa je na temelju člana 250. stav 1. ZPP nižestepene presude valjalo preinačiti i odbiti zahtjev za poništaj arbitražne presude i rješenja o ispravci iste.

Odluka o parničnim troškovima temelji se na odredbi člana 397. stav 2. ZPP, u vezi s članom 386. stav 1. i člana 387. stav 1. ZPP. Tuženom je, shodno Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad advokata („Službene novine Federacije BiH“, broj 22/04 i 24/04), odmjerjen trošak prvostepenog postupka (sastav odgovora na tužbu iznos od 1.265,00 KM, zastupanje na pripremnom ročištu od 26.12.2023.godine iznos od 1.296,00 KM, zastupanje na nastavku pripremnog ročišta od 11.03.2024.godine iznos od 682,00 KM i zastupanje na glavnoj raspravi od 03.06.2024.godine iznos od 1.351,00 KM), trošak drugostepenog postupka (sastav žalbe iznos od 1.351,00 KM), troškovi revizijskog postupka (sastav revizije iznos od 1.546,00 KM), PDV iznos od 1.273,47 KM, odnosno ukupno 8.764,47 KM.

Predsjednica vijeća
Emina Hulusija, s.r.